

Organitzacions
de la permanent

TAC | Taula
d'Autònoms
de Catalunya

Agrupament de Botiguers
i Comerciants de Catalunya

ASSOCIACIÓ GENERAL DE TRANSPORTISTES DE CATALUNYA

COALICIÓ D'ENTITATS
PROFSSIONALS
DE TERÀPIES NATURALS
Federació Catalana

Federació d'Associacions
d'Artesans d'Ofici
de Catalunya

VALORACIÓ DEL PROJECTE DE LLEI DEL

“ESTATUT DEL TREBALL AUTÒNOM”

Gener 2007

LA NECESSITAT D'UN ESTATUT DEL TREBALL AUTÒNOM

El concepte de “treball autònom”, una “denominació” que, en els seus principis, servia per agrupar, bàsicament, a comerciants, artesans i professionals liberals ha experimentat, en els darrers anys, una profunda transformació.

El treball autònom, a banda de la nova figura dels TRADE, ha esdevingut una realitat totalment transversal i amb presència, amb diferent intensitat, en tots els sectors de l'economia, tant de la producció com, especialment, dels serveis.

Així el Règim Especial de Treball Autònom de la Seguretat Social (en endavant RETA) ha esdevingut el “calaix de sastre” de la Seguretat Social, on han anat a parar totes aquelles situacions “singulars” que no reunien els requisits “clàssics” del treball assalariat ni estaven regulades per cap Règim Especial.

A més del RETA avui dia existeixen, en el Sistema Públic de la Seguretat Social, altres dos Règims Especials que contempnen el treball per compte propi: el Règim Especial Agrari (en endavant REASS) i el Règim Especial del Mar.

En qualsevol cas la complexitat i diversitat del treball autònom ha patit un denominador comú: més enllà dels esmentats Règims de la Seguretat Social, pràcticament cap normativa ha tractat la seva situació peculiar.

Només en els darrers temps s'ha parlat del treball autònom en concret, en els temes de la coordinació d'activitats empresarials, especialment en la vessant de la prevenció de riscos i molt darrerament, en aspectes fiscal i econòmics, en el tema de les responsabilitats econòmiques generades en els casos de subcontractació i per generar més elements de control per evitar el frau fiscal.

La situació, en general, és però, que pràcticament cap normativa, ni de prevenció de riscos, ni de formació continua, ni les polítiques fiscals i tributàries (més enllà dels famosos “mòduls” sempre en la corda fluixa), ni tant sols les polítiques actives, siguin de suport tècnic o financer, han tingut en compte aquesta realitat.

El legislador i les administracions han redactat lleis i normes pensant en l'empresa ordinària i, per tant, creant greuges, quan no marcs legals molt difícils de complir, per una bona part dels treballadors i treballadores autònoms.

Era, en conseqüència, necessària, una adaptació de la normativa o una regulació específica per a una bona part d'aquest col·lectiu, en les diferents matèries que condicionen la seva activitat econòmica.

Organitzacions
de la permanent

TAC | Taula d'Autònoms de Catalunya

En aquest sentit, si un “Estatut del Treball Autònom” serveix per acabar amb aquesta situació descrita, benvingut sigui. L'important no és tant el nom sinó el rang i el contingut de l'instrument que serveixi per ordenar aquesta part tant important de la població activa del nostre país i que garanteixi la seva activitat en un marc legal que adient a la seva realitat i, per tant, mitjançant el reconeixement de la seva singularitat, adaptar les diferents normatives per garantir una veritable igualtat de drets i deures amb la resta del món econòmic.

Agrupament de Botiguers
i Comerciants de Catalunya

ASSOCIACIÓ GENERAL DE TRANSPORTISTES DE CATALUNYA

COALICIÓ D'ENTITATS
PROFSSIONALS
DE TERÀPIES NATURALS
Federació Catalana

Federació d'Associacions
d'Artesans d'Ofici
de Catalunya

VALORACIÓ GLOBAL

Tenint present les reflexions anteriors i pel que fa als temes transversals, que afecten en una o altra mesura a la immensa majoria dels autònoms i autònomes, el Projecte de Llei és molt més moderat que la proposta del Grup d'Experts i no respon, en gairebé cap mesura, a les expectatives creades, en gran part, pel propi Govern i al que esperen i necessiten els col·lectius afectats.

És positiu, repetim, l'intent de concretar i definir què és el treball autònom, perquè això ens ha de permetre, en el futur, demanar adaptacions normatives o polítiques concretes adreçades al col·lectiu, però la Proposta de Llei és clarament insuficient i no dóna resposta a moltes de les necessitats i reivindicacions del col·lectiu i tampoc recull bastants de les propostes, més avançades, que va presentar la Comissió d'Experts, nomenada pel Ministeri, l'octubre del 2005.

En tot el text no hi trobem cap referència al tema fiscal o tributari. Per tant el Govern no contempla donar cap tractament específic, en aquesta matèria, a les diferents realitats del treball autònom.

Pel que fa als aspectes de Seguretat Social, es plantegen un grapat de "bones voluntats" però gairebé cap concreció, com és el cas de les jubilacions anticipades.

Alguna de les propostes, com la "prestació per cessament d'activitat" difícilment veuran la llum pels propis condicionants que estableix el text elaborat.

Es pretén que sigui obligatori, per a tots els autònoms, cotitzar per Incapacitat Temporal i per als TRADE, a més, per accidents de treball i malalties professionals. El text no aclareix, però, si es mantindrà l'actual situació, en que els autònoms paguen igual per aquests conceptes i reben una protecció menor que els assalariats.

En matèria de prevenció de riscos l'avenç proposat és gairebé nul, amb alguna petitíssima modificació respecte l'actual situació.

Pel que fa a morositat i impagats l'Estatut no aporta cap novetat.

Altra de les reivindicacions històriques del col·lectiu, com és la llibertat per contractar com assalariats a parents de primer grau que visquin amb l'autònom ni tan sols es contempla.

Finalment, i per a no ser exhaustius, no es parla de la tan reclamada separació del patrimoni personal del professional dels autònoms.

D'altra banda els aspectes i criteris sota els que es reconeixerà la representativitat de les diferents organitzacions d'autònoms són molt discutibles i dubtosament objectius.

TAC | Taula d'Autònoms de Catalunya

Pel que fa als autònoms dependents la valoració només pot ser positiva, globalment, donat que reconeix la figura jurídica del TRADE i un determinat marc de drets, obligacions i protecció social. És, per tant, una proposta innovadora en el marc europeu.

Una altra qüestió és que la definició del TRADE és molt restrictiva, que deixa fora del marc de protecció a la immensa majoria del col·lectiu, sense reconèixer la realitat del TRADE multidependent i amb una definició que pot originar conflictes d'interpretació.

D'igual manera hem de valorar com a positius, encara que limitats i insuficients, els drets, col·lectius i individuals que es reconeixen als TRADE.

Tanmateix manquen instruments i garanties per evitar la persecució i discriminació dels TRADE que vulguin veure reconeguts els drets que contemplarà la futura llei.

És per això que, sent una llei innovadora, és precis ampliar el seu camp d'aplicació, reconèixer més drets i protecció als TRADE i garantir el desenvolupament i l'execució de la llei, per tal que no quedi com un text ple de bones intencions però amb efectes pràcticament inexistents.

En resum, globalment i deixant de banda el reconeixement dels TRADE i les propostes envers aquest col·lectiu, el Projecte de Llei és decebedor i, necessàriament, ha de ser molt millorada en el tràmit parlamentari per a que signifiqui un veritable avenç en les condicions de treball i protecció social dels autònoms en general.

UNA INICIATIVA POSITIVA I IMPORTANT, UN PROJECTE CLARAMENT INSUFICIENT

És positiu i important un marc legal que reconegui les particularitats del treball autònom i millori els seus nivells de protecció social.

D'altra banda significa un gran avenç, és de fet un avenç històric, que es reconegui la figura dels TRADE i s'estableixi una protecció específica per a aquest col·lectiu, reconeixent el dret a la negociació col·lectiva dels seus drets i la tutela de la jurisdicció de lo social.

És lamentable, però, que el Projecte de Llei aprovat pel Govern sigui menys atrevit i progressista que l'elaborat pel Grup d'Experts designat pel propi Ministeri de Treball.

D'altra banda és injustificable que el Ministeri no hagi intentat crear grans consensos, potenciant un veritable procés de participació, amb les nombroses organitzacions representatives de les diferents realitats del treball autònom arreu de l'estat, aplicant una concepció jacobina de l'estat i una instrumentalització clientelar del consens social.

Tot i el manifestat anteriorment, considerem que el projecte de Llei és molt millorable, i que cal intentar que en el debat parlamentari es millori, de forma substancial i, d'altra banda, es bloquegin els intents de la gran patronal de buidar de contingut i de camp d'aplicació la normativa sobre els TRADE, excloent d'aquesta figura a sectors tant importants com el transport o les assegurances.

Agrupament de Botiguers
i Comerciants de Catalunya

ASSOCIACIÓ GENERAL DE TRANSPORTISTES DE CATALUNYA

ASPECTES PRIORITARIS A GARANTIR I MILLORAR

Considerem com a aspectes prioritaris a garantir i millorar del Projecte de Llei aprovat pel Govern, durant el seu tràmit parlamentari, els següents:

- 1) **La no exclusió de cap col·lectiu de l'àmbit d'aplicació de la normativa del nou Estatut, en general, ni en concret sobre els TRADE:** la llei ha de normar unes condicions determinades de treball, protecció social i la resta de drets i obligacions, sense cap tipus de discriminació en funció del sector econòmic o la professió desenvolupada. L'Estatut ha de ser aplicat als professionals del transport, les assegurances, els agents comercials, i a tots els autònoms i autònomes que reuneixin els requisits generals, o els determinats per als TRADE, que determini l'Estatut.
- 2) **Equiparació de la Protecció Social:** equiparació real en cotitzacions i prestacions, sota el principi dels mateixos criteris de proporcionalitat, amb el Règim General de la Seguretat Social. Equiparació en drets, especialment en la Incapacitat Temporal i amb les Contingències Professionals. Equiparació en l'accés a la jubilació anticipada.
- 3) **Eliminació de tot tipus de discriminacions:** eliminació de la prohibició de poder contractar com assalariats a familiars de primer grau que conviuen amb l'autònom/a. Establiment de la possibilitat de treball a temps parcial per a determinades activitats i durant determinats períodes.
- 4) **Modernització dels sistemes de cotització:** eliminació dels períodes de tres anys per poder optar a la cotització o no per IT i CP. Eliminació dels topalls de cotització a partir dels 50 anys. Establiment d'un sistema de cotització que permeti, mitjançant les dades fiscals, cotitzar d'acord amb els rendiments del treball obtinguts i amb mecanismes d'actualització per períodes anuals.
- 5) **Coherència i objectivitat en les polítiques de reducció de cotitzacions a la Seguretat Social:** les bonificacions no es poden establir per a sectors o professions en genèric, sinó mesurant els ingressos i el patrimoni de cada persona en concret. Ens manifestem contra la política de reducció de cotitzacions que implica, sense que moltes vegades els propis afectats siguin conscients, una reducció en el seu nivell de protecció social, amb conseqüències per al càlcul de les possibles prestacions, inclosa la de jubilació.

Agrupament de Botiguers
i Comerciants de Catalunya

ASSOCIACIÓ GENERAL DE TRANSPORTISTES DE CATALUNYA

COALICIÓ D'ENTITATS
PROFSSIONALS
DE TERÀPIES NATURALS
Federació Catalana

Agrupament de Botiguers
i Comerciants de Catalunya

ASSOCIACIÓ GENERAL DE TRANSPORTISTES DE CATALUNYA

- 6) **Prevenió de Riscos:** adaptació de la normativa a les diferents realitats del treball autònom. Instruments i recursos per garantir el dret a la prevenció dels autònoms/es per part de les administracions públiques. Clarificació definitiva dels drets i obligacions dels diferents col·lectius d'autònoms. Responsabilitat econòmica de l'empresa o administració contractant quan per garantir la salut i seguretat el TRADE no pot desenvolupar la feina corresponent.
- 7) **Separació del patrimoni professional del personal i familiar:** separació efectiva d'ambdós patrimonis per tal que la responsabilitat econòmica de l'autònom quedi limitada al patrimoni professional i no afecti al personal i familiar.
- 8) **Adaptació de la formació continua a les necessitats del col·lectiu:** adaptació real d'acord amb les necessitats del col·lectiu, de les accions formatives prioritàries, dels mecanismes per accedir a la formació i dels continguts i formats amb que aquesta s'ha de donar, així com de la part burocràtica que respon a uns plantejaments d'empresa ordinària i treball assalariat.
- 9) **Adaptació de les normes i mesures fiscals i tributàries:** adaptació de totes aquelles mesures i normes que, elaborades pensant en l'empresa ordinària, resulten injustes i desproporcionades per a determinades realitats del treball autònom.
- 10) **Garantia efectiva per als crèdits del treball autònom:** la regulació proposada és totalment insuficient. En el cas de subcontractes l'empresari principal ha de respondre de la totalitat dels crèdits impagats i no sols de forma parcial i limitada, aplicant-se la Llei de Morositat íntegrament, incloent les previsions de la Directiva comunitària respecte a sancions per impagaments, a banda dels interessos.
- 11) **Polítiques actives de suport i desenvolupament de l'activitat:** establiment de veritables polítiques actives i adaptació dels instruments i programes públics, de suport tècnic o financer, a les necessitats i realitat del col·lectiu. Simplificació i unificació dels tràmits per a l'inici d'activitat.
- 12) **Millorar la defensa i la protecció de l'autònom, sigui trade o no, front la part contractant de l'obra o servei a desenvolupar pel mateix:** el contracte, en tots els casos, hauria de ser per escrit. Tots els contractes haurien de contemplar el dret a suspendre l'activitat per raó de vacances, maternitat, incapacitat temporal i d'altres supòsits.

D'igual manera la llei hauria de contemplar i definir els criteris legals per quantificar les possibles indemnitzacions mínimes derivades per incompliment de contracte.

Cal clarificar i delimitar el concepte i definició del contracte d'obra i servei. La prestació de serveis continuats en el temps no pot ser considerat, com passa actualment en algun sector d'activitat, com una successió de múltiples contractes, sinó com una prestació continuada.

13) L'ampliació de la definició de TRADE: amb l'objectiu de protegir el màxim nombre possible de TRADES, això vol dir reduir el % de dependència econòmica, eliminant condicionants com el fet de no poder tenir un local d'accés al públic en general, deixant clar que en cap cas es podrà considerar com a titular d'establiment la disposició del domicili particular on es residencia fiscalment l'activitat o la simple titularitat de vehicles o instruments similars de treball a nom del treballador autònom econòmicament dependent.

14) Millora i clarificació de determinats aspectes de protecció dels trade: garanties per a la negociació col·lectiva, millora del contingut mínim del contracte de prestació de serveis, dels supòsits per conciliar la vida laboral, familiar i personal, dels drets col·lectius i individuals...

15) Manteniment de la Jurisdicció de lo Social per als TRADE: per a tots els col·lectius, independentment del seu sector d'activitat o professió.

16) Mecanismes extrajudicials de resolució de conflictes: per a tots els sectors i professions. Creació de seccions especialitzades en TRADES en els actuals organismes paritaris laborals de Mediació i Arbitratge extrajudicials com el Tribunal Laboral de Catalunya o el SIMA.

17) Mecanismes clars i transparents per mesurar la representativitat: establiment de barems i ítems clars, detallats, objectius, adaptats a la diversitat del col·lectiu, que siguin transparents i comprovables i que no potenciïn superestructures "virtuals" que enlloc de veritables organitzacions fortes i representatives són simples "aliances d'interès" i funcionen com a "centrals receptores i redistribuidores" de subvencions i recursos públics.

Aquests barem i ítems s'han de desenvolupar via reglamentària, per evitar tot tipus de discrecionalitat.

Agrupament de Botiguers
i Comerciants de Catalunya

ASSOCIACIÓ GENERAL DE TRANSPORTISTES DE CATALUNYA

Organitzacions
de la permanent

TAC | Taula d'Autònoms de Catalunya

En qualsevol cas pel que respecta als autònoms agricultors, ramaders i silvicultors, es tindrien que prendre, com criteri de representativitat, els resultats dels processos electorals establerts a la Llei 18/2005, que deroga la Llei 23/86, que estableix les bases del règim jurídic de les Cambres Agràries.

Conseqüentment, pel que fa a l'anomenat "Consejo Estatal del Trabajo Autonomo", tindrien que formar part del mateix les organitzacions professionals agràries més representatives.

18) Respecte a l'estat de les autonomies i dret a la no discriminació en funció del territori: la representativitat real de les organitzacions i el seu reconeixement per part de l'administració de l'estat ha d'obviar l'àmbit d'actuació territorial com a factor determinant i respectar i tractar a cada organització en funció del col·lectiu que veritablement representa. Les organitzacions d'àmbit autonòmic han de tenir dret a l'accés, en igualtat de condicions, als instruments, programes i accions que desenvolupa l'administració de l'estat adreçats al treball autònom.

Això inclou programes i accions de formació, de prevenció de riscos, d'accés a les noves tecnologies i de tot tipus que siguin gestionats amb diners públics.

Agrupament de Botiguers
i Comerciants de Catalunya

ASSOCIACIÓ GENERAL DE TRANSPORTISTES DE CATALUNYA

COALICIÓ D'ENTITATS
PROFESSIONALS
DE TERÀPIES NATURALS
Federació Catalana

INICIATIVES DE TREBALL QUE IMPULSARÀ LA TAC

La TAC treballarà per construir un gran acord sobre l'Estatut del Treball Autònom amb altres organitzacions d'arreu del estat, per millorar el contingut del Projecte de Llei, en tots els aspectes assenyalats..

Per això, a partir del present document, que es posarà a disposició de totes les forces parlamentàries catalanes amb representació al Congrés de Diputats i al Senat, ens oferim a les mateixes per la concreció d'esmenes i aportacions durant tot el procés de debat parlamentari del Estatut.

Impulsarem una campanya per fer arribar als autònoms i autònomes de Catalunya el contingut del Projecte de Llei i les nostres propostes i valoració del mateix.

Cal treballar amb les diferents forces polítiques catalanes amb presència al Congrés de Diputats i al Senat, donada la no existència d'una majoria parlamentària definida i estable en les Corts Espanyoles, amb l'objectiu de que el màxim nombre d'elles assumeixin propostes bàsiques que signifiquin una millora substancial del Projecte de Llei, per tal que el Estatut finalment aprovat garanteixi uns avenços reals en les condicions de treball i la protecció social dels autònoms i autònomes en general.

En aquest sentit farem arribar a les esmentades forces polítiques la petició i reflexió de la importància, per aconseguir aquests objectius, de que les diferents forces polítiques catalanes puguin presentar de forma conjunta, deixant de banda els legítims i lògics interessos partidistes, tot un seguit d'esmenes que recollint les demandes dels autònoms i autònomes de Catalunya.

Agrupament de Botiguers
i Comerciants de Catalunya

ASSOCIACIÓ GENERAL DE TRANSPORTISTES DE CATALUNYA

